

БӨЛІМ: ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Білім беру жүйесінде заманауи технологияларды пайдалану - заман талабы.

ЖАРИЯЛАНДЫ
05.11.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/169369/>

Түркістан облысы Жетісай ауданы «Х. Доспанова атындағы №28 жалпы білім беретін мектеп» КММ директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары

Тлеуова Гульшат Аманбаевна

Білім беру үдерісінің тұжырымдамалық тәсілдерінің құрамдас бөліктерінің бірі білім беруді стандарттау болып табылады. Стандарт болашақ маманға қойылатын талаптардың мәнін нақты реттейді. Маман болашақта еңбек нарығында бәсекеге қабілетті болуы керек, әйтпесе ол сұранысқа ие болмайды. Болашақ маман өзін-өзі тәрбиелеу және өзін-өзі жетілдіру дағдыларына ие болуы керек, әйтпесе ол ғылыми-техникалық прогресс жүйесіне сәйкес келмейді. Өзін-өзі тәрбиелеу және өзін-өзі жетілдіру оқушының оқу процесіне белсенді жеке қатысуын көздейді. Бұған белсенді оқыту әдістері де ықпал етеді. Нарықтық қатынастарға көшу жағдайында оқу орнының түлегі құндылығының маңызды көрсеткіштері оның еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігі және игерген мамандығының өмірлік циклі болып табылады. Алайда оқу бітірумен бітпейді. Маман өзінің кәсіби шеберлігін арттыруды жалғастырып, оқыту әдістемесі осы талаптарға сай болуы керек. Әдістер негізгі үш белгісі бойынша жіктеледі: 1) оқу іс-әрекетін ұйымдастыру әдістері; 2) оқу қызметін ынталандыру әдістері; 3) бақылау әдістері. Білім - дүние жүзінде басым сала. Бұл процесті оңтайландыруға бола ма? Жетекші сарапшылар: «Оңтайлылық критерийі ретінде алға қойылған міндеттерді шешудің тиімділігі мен уақыты болуы мүмкін». Бұл ретте оқу үдерісін оңтайландыру деп мұғалімдердің берілген уақыт ішінде оқушыларды оқыту мен тәрбиелеу мәселелерін шешуде барынша мүмкін болатын тиімділікті қамтамасыз ететін осы процесті құрудың ең жақсы нұсқасын мақсатты түрде таңдауы түсініледі. Уақыт бірлігіндегі білім беру ақпаратының ең көп мөлшерін игеру оқытудың оңтайлылығының критерийі бола алады. Шығармашылық әдістер. Бұл әдістің бір түрі — реинкарнация өнері. Сонымен, студенттер үшін, мысалы, компьютерлік ақпарат тілі ересек адамның тіліне қарағанда қолжетімді және қызықтырақ. Бірінші курс студенті үшін кәсіптік білім беру тілінен гөрі көшенің тілі жақынырақ. Ал қарым-қатынасты бастау үшін ең алдымен ортақ тіл табу керек. Оған осы ұжым басшысының құқықтары мен міндеттерін беру керек, оны барлық жаман нәрсенің көшбасшысы контекстінен барлық жақсының көшбасшысы контекстіне ауыстыру керек. Оған уақыт

беріңіз, сонда сіз нәтижені бағалай аласыз. Бұл оң болуы керек. Еркін бірлестіктер әдісі. Бұл әдіс эвристикалық әдістің бір түрі және оның мақсаты ұқсас. Ерекшеліктерді дәптер түріндегі үлестірімелі материалдың мысалында көрсетуге болады, оның сол жағында ұқсас бөлімдерге бөлінген сәйкес тақырыптың мәтіні бар. Студент сол жағына ұқсас, басылған негіздің оң жағын толтыруы керек. Дәптерді екі жартыға бөлу керек. Оң жағы бос. Ол тек тақырыптың атауын және оны құрайтын бөлімдердің атауларын қамтиды. Проблемалық әдістер. Гордон әдісі. Әдістің мәні мынада: ол іске асырылған кезде мәселені талқылау тұжырымдаманы талқылаудан бұрын болады. Мақсат? Бірнеше болуы мүмкін. Жүйелік әдістер. Сауалнама әдісі. Әдістің мәні бағдарламаланған сұрақтарды қолдану болып табылады. Мақсаты – бағдарламаны оқытуға мүмкіндік беретін мәселелерді (тақырыптарды, пәндерді) зерттеу. Мәселені зерделеу үшін схема қолайлы: бөлімнің сипаттамасы бар мәтін — бекітуге арналған сұрақтар — қанағаттанарлықсыз жауаптар кезінде түсініктемелер. Стандартталған сауалнаманы бөлек пайдалануға да болады. Әдіс сауалнама тақырыпты толық ашуға мүмкіндік беретін (толықтық шарты) және тақырыптың барлық қыр-сырын түсінуге мүмкіндік беретін талаптарға сай болуы керек. Сократ әдісі. Бұл әдісті жүзеге асырған кезде оқушы логикалық тұрғыдан толық берілген сұрақтарға жауап беру арқылы мәселенің шешімін табады. Жалпы әдістер. Дәл осындай «мүздату кадрын» өндірістік оқытуда (әрбір фрагмент үшін шебердің әрекеттерін аялдамалармен көрсету) және «Информатика және есептеуіш техниканы» оқытуда (мұғалім бақылау режимінде бағдарламаны көрсету) және әдебиетте қолдануға болады. (лирикалық экскурсиялар) т.б. Портфолио әдісі. Жаңа білім беру стандарттары бағалау қызметінің жаңа бағытын – жеке жетістіктерді бағалаудың жиынтық жүйесі – портфолионы енгізеді. Басқаша айтқанда, бұл өзін-өзі көрсету мен өзін-өзі жүзеге асыруды бекіту формасы. Портфолионың сипаттамасы – оны құру барысында оқушыны, мұғалімдерді және ата-аналарды қатыстыратын сандық және сапалық бағалауды қамтитын оның ерекшелігі және бағалауды толықтырудың үздіксіздігі. Менің жұмысымда қолданатын педагогикалық технологиялар бір-бірімен байланысты және мектеп оқушыларының ынтасын арттыруға, танымдық белсенділігін, шығармашылығын, шығармашылық қабілеттерін дамытуға, ақпаратпен жұмыс істей білуге, өзін-өзі бағалауды арттыруға, ең бастысы, білім деңгейін көтеруге бағытталған белгілі бір дидактикалық жүйені құрайды. білім сапасының динамикасы. Осы нәтижелерге қол жеткізу үшін келесі заманауи педагогикалық технологияларды қарастырыңыз: — проблемалық оқыту технологиясы; — ойын технологиялары; — ақпараттық-коммуникациялық технологиялар; — жобалық қызмет технологиясы; — «Бірлесіп оқу» технологиясы; — оқу жетістіктерін бағалау технологиясы. Проблемалық оқыту технологиясы. Мұғалімнің жетекшілігімен оқу 13 №10, 2024 ҰСТАЗ БОРЫШЫ міндеттерін шешу үшін сыныпта оқушылардың өз бетінше ізденіс әрекеттері ұйымдастырылады. Сабақ барысында оқушылар мәселені көріп қана қоймай, белгілі болғанды ескере отырып, оны шешу жолдарын кезең-кезеңімен анықтауға үйренеді. Есепті шеше отырып, студенттер қорытындыға жету жолын бақылайды, түзетулер енгізеді, қосымша ақпаратты іздейді. Проблемалық сабақ оқуға деген мотивацияны күрт арттырады, әсіресе мәселе өмірге жақын болса. Мұғалімнің бұл технологияны қолдануының тиімділігі оқыту сапасы мен ынтасын арттыру динамикасымен расталады. Ойын технологиялары. Бастауыш мектеп жасы қабылдаудың жарықтығымен және жеделдігімен, бейнелерге енудің жеңілдігімен сипатталады. Балалар ойын әрекетіне еркін қатысады. Сабақтағы ойынның мақсаты – білімге, оқуға қызығушылығын ояту. Ойын арқылы бала қоршаған әлемді таниды. Ойын барысында ол өз қабілеттерін жүзеге асырудың

жолдарын табады, жаңа әрекеттерді игереді, мақсатқа жетудің оңтайлы алгоритмін құрастыра отырып, өз іс-әрекетін бақылауға үйренеді. Ойын - апатия мен төмен мотивацияны, оқшаулануды және педагогикалық немқұрайлылықты емдейтін «дәрігердің» бір түрі. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды әртүрлі сабақтарда қолдануға болады. Бұл білім алушылардың әлемнің ақпараттық ағындарын шарлау қабілетін дамытуға мүмкіндік береді; ақпаратпен жұмыс істеудің практикалық тәсілдерін меңгеру; заманауи техникалық құралдарды пайдалана отырып ақпарат алмасу. Интернет-ақпараттық ресурстарды пайдалану мұғалімге тез, тиімді, қызықты, ойлы, мобильді сабақ дайындауға, білім тексеруін ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Бұл білім беру үдерісінің тиімділігін арттыруға, сонымен қатар білім алушылардың ынтасын арттыруға көмектеседі. Жоба әрекетінің технологиясы. Жобалау іс-әрекетінің технологиясын пайдалана отырып, мұғалім жобаларды әзірлеу және құру процесін ұйымдастырады. Бұл әрекеттің негізі студенттердің танымдық қызығушылықтарын дамыту, өз білімін өз бетінше құру және ақпараттық кеңістікте шарлау, жоба тақырыбына қатысты мәселелерде құзыреттілік таныту, сыни тұрғыдан ойлауды дамыту болып табылады. «Ынтымақтастықта оқыту» технологиясы. Топтық жұмыс әдісін мұғалім баланың мектепте білім алған алғашқы күндерінен бастап жүргізеді. Ынтымақтастықта оқытудың негізгі идеясы – бірдеңені жай ғана орындамай, бірге оқу. Мұғалім топтық жұмыстың бірнеше нұсқасын пайдаланады. Бұл әдістің ең қызықты нұсқалары – командалық оқыту. Бағалау технологиясы. Сыныпта мұғалім оқушыларға өзін-өзі бағалау, бір-бірін бағалау позициясын қалыптастыруға көмектеседі. Тәжірибелік кезеңде оқушылар мұғаліммен бірлесіп тапсырмаларды бағалау критерийлерін жасайды. Осы критерийлерге сүйене отырып, олар сабақтағы белсенділіктерін бағалайды және бағалауды бағамен салыстырады. Бастапқыда бұл жұмыс айтарлықтай уақытты алады, содан кейін ол тез және оңай өтеді. Өзін-өзі бағалау мұғалім мен оқушыға баланың дамуының одан әрі бағытын таңдауға, бар білімге түзетулер енгізуге мүмкіндік береді. Осылайша мұғалім оқушылардың бағалау дербестігін қалыптастырады. Қалыптастырушы бағалау – оқушының оқуын бақылаудың мақсатты, үздіксіз процесі. Ол критерийлер бойынша бағалауға негізделген және кері байланысты қамтиды. Олай болса, заманауи педагогикалық технологияларды пайдалана отырып, педагогикалық үдерісте заманауи технологияларды қолдану мұғалімнің ынтасын арттыруға, мектеп оқушыларының танымдық белсенділігін, шығармашылығын, шығармашылық қабілеттерін дамытуға, ақпаратпен жұмыс істей білуге, өзін-өзі бағалауды арттыруға көмектеседі. Ең бастысы, білім сапасының динамикасын арттырады.